

**ОКРЕМІ УГРУПОВАННЯ КЛАСУ *Scheuchzerio palustris-Caricetea fuscae* TX. 1937 НА ПІВНІЧНО-СХІДНИХ ВІДРОГАХ
БОРЖАВСЬКОГО ХРЕБТА**

Гукливська А.В., Фельбаба-Клушина Л.М.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. Волощина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна

Клас *Scheuchzerio palustris-Caricetea fuscae* tx. 1937 Карпаської гірської країни включає фітоценози мезотрофних осокових і пухівково-осоко-мохових боліт, які формуються на торф'янистих, рідше – мінеральних ґрунтах, здебільшого у місяця акумуляції атмосферної та ґрунтової вологи. Значно рідше угруповання формуються на добре зволжених оліготрофних болотах початкової стадії розвитку. Фітоценози класу є досить поширеними в Українських Карпатах, як і в інших гірських системах Європи. У високогір'ї Боржавського гірського масиву вони приурочені до міжгірських сідловин, перезволжених терас гірських потоків, присхилових ділянок та депресій гірських лук.

Об'єктом дослідження слугували вищезгадані локалітети гідрофільної рослинності, що належить до класу *Scheuchzerio palustris-Caricetea fuscae* tx. 1937. Дослідження проводилися на північно-східних схилах Боржави, на масивах Темнатик (1343 м.) та Плай (1350 м.), переважно в діапазоні висот 900-1350 м над р. м., у період 2020-2021 років. Класифікацію рослинних угруповань здійснено за принципами флористичної класифікації Браун-Бланке. Упорядкування геоботанічного матеріалу проводили шляхом створення бази даних у форматі TURBOVEG 2.79 (Hennekens, 2001), а їхню обробку – з використанням програмного пакету JUICE 7.0.83 (Tichý, 2002). Назви рослинних угруповань наводяться за Продромусом рослинності України (2019).

У літературі вказано (Малиновський, Крічфалушій, 2002), що на Боржавському масиві трапляється одна асоціація даного класу: *Caricetum nigrae* J. Braun 1915. Як виявилось у процесі наших досліджень, на згаданих масивах Темнатик та Плай трапляються ще дві асоціації, що належать до порядку *Caricetalia davallianae* Br.-Bl. 1949, союзу *Caricion davallianae* Klika 1934. Це асоціації *Valeriano simplicifoliae-Caricetum flavae* Pawłowski et al. 1960 та *Carici flavae-Eriophoretum latifoliae* Soó 1944. Вони формуються на присхилових болотах в улоговинах на карбонатних ґрунтах і є особливо поширеними у Східних Бескидах. Зафіксовані нами на висотах 980-1250 м над р. м. У їх складі відмічено декілька созофітів (*Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó, *D. maculata* (L.) Soó, *Epipactis palustris* (L.) Crantz). На відміну від цих угруповань, фітоценози асоціації *Caricetum nigrae* Braun 1915 формуються на кислих мінеральних ґрунтах і відносно часто трапляються від поясу букових лісів до субальпійського включно.

Таким чином рослинність класу *Scheuchzerio palustris-Caricetea fuscae* tx. 1937 на даному етапі досліджень рослинності Боржавського гірського масиву представлена такими синтаксонами:

Клас *Scheuchzerio palustris-Caricetea fuscae* tx. 1937

Порядок *Caricetalia fuscae* Koch 1926

Союз *Caricion fuscae* Koch 1926

Асоціація *Caricetum nigrae* Braun 1915

Порядок *Caricetalia davallianae* Br.-Bl. 1949

Союз *Caricion davallianae* Klika 1934

Асоціація *Valeriano simplicifoliae-Caricetum flavae* Pawłowski et al. 1960

Асоціація *Carici flavae-Eriophoretum latifoliae* Soó 1944